

Turismi arengukava 2026-2030

Regionaalarengu Fond

SIHTASUTUS LÄÄNEMAA

REGIONAAL- JA
PÖLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Läänemaa turismi arengukava 2026-2030 alused

Kuurortlinn Haapsalu ja looduskaunis Läänemaa on läbi aegade olnud armastatud turismisihtkohaks. Mitmekülgsed kultuurisündmused, rikkalik loodus ja mõnusad promenaadid on toonud siia alati palju külalisi nii kodu- kui välismaalt.

Miks on selle taustal meile vaja turismi arengukava? Et saaksime meid külalistele tagada hea kogemuse nii täna kui ka tulevikus peame piirkonnas ajaga kaasas käima ja edasi arenema.

Üldine geopoliitiline olukord ja majanduslikud väljakutsed on meie piirkonna pannud uude olukorda. Turism moodustab Läänemaa majandusest hinnaguliselt kuni 14,3% muutes selle piirkonna üheks olulisemaks majandusharuks. Et suudaksime seda nii hoida ja edasi arendada peame rinda pistma mitmete väljakutsetega, mida olema turismi arengukavas kaardistanud ja mille lahendamiseks on välja pakutud konkreetseid tegevusunad.

Läänemaa turismistrateegia koostamisel lähtusid tegijad uuest olukorrast ning väljakutsetest. Oleme tegevuste väljapakkumisel õppinud eelmistest perioodidest ja proovime eesmärkide ja tegevuste valikul olla praktilised ja konkreetseid.

Uue arengukava eesmärgid laiemalt on osapoolte ootustega parimal moel arvestamine, turismist saadava tulu suurendamine pikas perspektiivis ja suuniste loomine piirkonna turismi arendamiseks aastatel 2026-2030. Täpsemad ja mõõdetavad eesmärgid keskenduvad külastuselamusele ja piirkonna atraktiivsuse suurendamisele nii välis- kui ka siseturistide hulgas:

- Läänemaa **külastuselamuse indeks** aastatel 2026 kuni 2030 on **vähemalt 90%** ;
- Läänemaad külastavate **sise- ja välisturistide ööbimiste arv** on aastatel 2026 kuni 2030 **kasvamas keskmiselt 6000 võrra aastas**, mille tulemusel on 2030. aastaks ööbimiste arv **20% suurem***;
- **Madalhooajal** Läänemaad külastavate **sise- ja välisturistide ööbimiste arv** on aastatel 2026 kuni 2030 **kasvamas keskmiselt 3300 võrra aastas**, mis suurendab madalhooaja ööbimiste arvu 2030. aastaks 24%*.

*möötmise aluseks on Statistikaameti andmed ja võrdlusbaasiks kasvu puhul 2024 aasta andmed

Uue arengukava edu tagavateks põhimõteteks on

- **Haapsalu linn ja Läänemaa on ühtne tervik** – proovime Haapsalu atraktiivust parimal moel ära kasutada kogu piirkonna turismi kasvatamisel. Arengukava hõlmab kogu Lääne maakonda: Lääne-Nigula valda, Haapsalu linna ja Vormsi saart
- **Tegevuste väljapakkumisel lähtume sihtgruppidele enim kordaminevast** ja keskendume olulisele. Oleme õppinud, et liiga lai lähenemine ei pruugi praktikas olla realiseeritav aga samas ei taha me ka latti liiga madalal hoida.
- **Oleme tegevuste valikul realistlikud ja õpime eelnevatest perioodidest.** Tegevuste konkreetsest sõnastusest tähtsamaks on põhimõtted, mille alusel neid valime sest peame perioodi jooksul oma tegevusuundi lähtuvalt muutuvatest oludest pidevalt kohandama.
- **Arvestame olemasolevaid ressursse ja võimekusi.** Arengukavas väljatoodud tegevuste eest on peamiselt vastutav SA Läänemaa, kuid otsime pidevalt erinevate arengute initsiaatoreid ja eestvedajaid

Arenguvajadused

Millised on need peamised väljakutsed, millega peame Läänemaal esmajärjekorras tegelema, et järjest tihenevas konkurentsikeskkonnas edu saavutada? Arengukava koostamisel läbi viidud analüüsid ja töögrupid töid välja järgmised olulised suunad:

Sesoonsuse vähendamine – ühtlasem turistide voog

Oluliseks väljakutseks ettevõtjatele on hooajaliselt väga suurelt kõikuvad mahud. Neljakuuline kõrghooaeg on võrdne kogu ülejäänud 8 kuu mahtudega. Jätkuvaks väljakutseks on piirkonna madalhooaja atraktiivsuse sisuline tõstmine ehk rohkem lahendusi „miks piirkonda külastada just siis?“.

Turismiinfo esitlus ja aktiivsus enda tutvustamisel:

- Kohalikel elanikel ja ka turismiettevõtjatel puudub selge ülevaade, mida piirkonnas pakutakse, et motiveerida turiste kauem ja kvaliteetsemalt aega veetma;
- Väljakutseks on diginähtavus ja online-broneerimise vähesus;
- Väljakutse nii kohalike kui ka turistide jaoks on põnevate turismikohtade ning nendele ligipääsu sh transpordi info esitlus (viidad, parkimine jne).

Mõjusam turundustegevus:

- Piiratud ressursside juures vajab piirkonna atraktiivsuse tõstmine turundustegevuste abil maksimaalset pingutust.
- Külaliste jaoks pole piirkond ühtne ja loogiline, vaja on Haapsalu kõrval ja selle kaudu enam esile tuua kogu piirkonna turismivõimalusi.
- Turismisektori digitaalse turunduse kompetentsi tase on ebaühtlane; paljud väikeettevõtjad vajavad tuge digi- ja sotsiaalmeedia paremaks ärakasutamiseks.

Parem teeninduse tase ja täpsemad klienditeekonnad:

Tähelepanu vajab klienditeekondade ebaühtlane teenustega kaetus, laiem külalislahkus ning lüngad teenustega seotud informatsiooni esitlemises

Piirkonna turismitegevuse koordineerimine ja juhtimine:

- Arengu keskmes peab olema külastajakogemus ja selle järjepidev parandamine. Oluline on osapoolte ühendumine ja koostöö korraldamine olulisemate väljakutsete lahendamiseks.
- Peab arvestama, et pikaajaline areng vajab laiemat kaasatust ja panustamist. Piirkondlikku arengut saab eest vedada DMO* organisatsioon, kuid selle võimekus sõltub väga suurel määral finantseerimise ulatusest (omapanus ning projektifinantseeringud). Parema tulemuse tagavad laiem kaasatus, regulaarne infovahetus, erinevate osapoolte koostöö ja selge vastutuse jaotus.

Viis võtmevaldkonda ja kaks nende ülest fookust

Läänemaa fookuses on viie meid eristava võtmevaldkonna areng ja esiletoomine, et parimal moel vastata meie külaliste ootustele ja jõuda võimalikult paljude Läänemaa külastajateni

1

Haapsalu ajalooline kuurort ja ravimuda traditsioonid

Haapsalu kuurortlinnana meelitab külastajaid nii Eestist kui välismaalt. Meie kuulsaim kaubamärk on Haapsalu ravimuda, mille tervistavat mõju on hinnatud juba põlvkondi.

Haapsalu sümboliks on piiskopilinnus koos muuseumi, rikkaliku keskaegse ajaloo ja oma romantilise kuid pisut kummitusliku Valge Daami legendiga. Linnus on meie külastatuim vaatamisväärsus ning Haapsalu identiteedi lahutamatu osa.

2

Kvaliteetsed kultuurielamused igaühele

Läänemaa ja Haapsalu on tuntud rikkalike kultuurisündmuste poolest, pakkudes aastaringselt elamusi igale maitsele. Tunnustust on pälvinud ka Läänemaale ja Haapsalule omane kohvikukultuur.

3

Rannarootsi pärandkultuur

Rannarootslaste sajanditepikkune pärand on Läänemaa kultuurilise rikkuse lahutamatu osa, mida külaline saab kogeda eriti Noarootsis ja Vormsi saarel.

Käsitööpärimus, oma laulu- ja tantsupidude traditsioon ning rootsikeelsed asukohaviidad teevad need paigad ainulaadseks.

4

Unikaalne ja mitmekesine loodus

Läänemaa loodus on unikaalne ja mitmekesine – rannik, saared, metsad ja rabad pakuvad elamusi matkajatele, sportijatele ja looduse nautlejatele.

Läänemaa eripäraks on ainulaadne linnuränne, mida huvilised saavad siin vahetult kogeda www.linnuriik.ee

5

Rohked võimalused meeskonna ja kliendiürituste korraldamiseks

Läänemaa on ärireisideks ja meeskonnaüritusteks ideaalne koht, sest siinne loodus, kultuuripärand, kvaliteetsed majutus- ja söögikohad aitavad luua inspireeriva keskkonna, kus töised arutelud saavad kombineeritud lõõgastuse ja elamustega. www.wland.ee

Kestlikkus ja võimekas turismisektor loovad aluse, et suudaksime ka pikas perspektiivis oma turismisihtkoha mainet ülal hoida ja parandada

Kestliku turismi fookus

Soovime, et Läänemaa on 2030. aastaks konkurentsivõimeline roheline turismisihtkoht, mis pakub aastaringselt autentseid elamusi.

Turismisektori võimestamine

Läänemaa turismi edu põhineb koostööl – kogukonnast ja ettevõtjatest kuni omavalitsusteni. Meie ühine tark tegutsemine toob meie külalised ikka ja jälle tagasi.

Haapsalu ajalooline kuurort ja ravimuda traditsioonid

Haapsalu kuurortlinnana meelitab külastajaid nii Eestist kui välismaalt. Meie kuulsaim kaubamärk on Haapsalu ravimuda, mille tervistavat mõju on hinnatud juba põlvkondi.

Haapsalu sümboliks on piiskopilinnus koos muuseumi, rikkaliku keskaegse ajaloo ja oma romantilise kuid pisut kummitusliku Valge Daami legendiga. Linnus on meie külastatuim vaatamisväärsus ning Haapsalu identiteedi lahutamatu osa.

1. **Koostöötegevused ajaloolise kuurortiga seotud tegevuste prioritseerimiseks:**
Koostöö Läänemaa giidide ühinguga; Rahastusvõimaluste otsimine ajaloolise info esitlemiseks jne.
2. **Ajaloolise kuurortiga seotud klienditeekonna ja informatsiooni esiletoomine**
Tegevused külastajateekondade, viitade ja infoesitluse arendamiseks; Parimate praktikate otsing; Iga-aastaste tegevuste partneritega koostöölastus ja elluviimine.
3. **Potentsiaalsetele külalistele Haapsaluga seotud informatsiooni esitlemine**
Iga-aastane messidel osalemise planeerimine ja rahastusvõimaluste leidmine; Turundusmaterjalide loomine ja jaotus.
4. **Spaaturism, kuurorti ajaloo esile tõstmine, wellness**
Koostöös kuurortasutustega kuurortitraditsioonide tutvustamisele kaasaaitamine.

2 Kvaliteetsed kultuurielamused igapähele

Läänemaa ja Haapsalu on tuntud rikkalike kultuüriündmuste poolest, pakkudes aastaringselt elamusi igale maitsele.

Tunnustust on pälvunud ka Läänemaale ja Haapsalule omane kohvikukultuur.

1. **Külastele Läänemaa sündmuste parimal moel esiletoomine:**
Tegevused sündmuste kalendri uuendamiseks; Informatsiooni esitus messidel.
2. **Madalhooaja sündmuste võimendamine**
Võimaluste otsimine madalhooaja sündmuste võimendamiseks sh madalhooaja (kultuüri) sündmuste toetamiseks rahastusvõimaluste otsimine.
3. **Kultuuriga seotud klienditeekondade arendamine:**
Toidukultuüri teekonna arendamine; Piirkonna mõisate külastustekonna arendamine.
4. **Piirkonna spordivõimaluste tutvustamine:**
Spordivõimaluste sissetoomine visithaapsalu veebi.
5. **Piirkonna toidukultuüri arendamine ja tutvustus:**
Koostöö piirkonna toidukultuüri initsiatiivide toetamisel; Kohalikud maitseed, oma toidutraditsioonide ja kohalikul toorainel põhinevate toitude tutvustamine külastajatele (Kodukant Läänemaa)

Rannarootsi pärandkultuur

Rannarootslaste sajanditepikkune pärand on Läänemaa kultuurilise rikkuse lahutamatu osa, mida külaline saab kogeda eriti Noarootsis ja Vormsi saarel.

Käsitööpärimus, oma laulu- ja tantsupidude traditsioon ning rootsikeelsed asukohaviidad teevad need paigad ainulaadseks.

1. Läänemaad hõlmava endise rannarootslaste asuala kohta informatsiooni jaotamise võimendamine:

Rannarootsi info esitlemine messidel; Rahastusvõimaluste leidmine kultuuripärandi laiemaks esitlemiseks; Infoesitluse täiendamine veebides ja infostendidel.

2. Rannarootsi turismiteenuste arengu toetamine:

Koostöö sektori osapooltega kultuuriruumi programmi käivitamiseks ja rannarootsi kultuuri- ja loomemajanduse eestvedajate pikaajalise koolitus ja arenguprogrammi käivitamiseks; Rahastusvõimaluste ja projektide leidmine turismitoodete arendamiseks; „Rannarootslaste radadel“ ajalugu tutvustavate külastustekondade arenduste toetamine alustades piirkonnasisestest kultuuriteekondadest ja seejärel laiemalt piirkondi siduvalt ja rahvusvaheliselt (Aibolandi teekond põhja ja lõunasuunal

Unikaalne ja mitmekesine loodus

Läänemaa loodus on unikaalne ja mitmekesine – rannik, saared, metsad ja rabad pakuvad elamusi matkajatele, sportijatele ja looduse nautlejatele.

Läänemaa eripäraks on ainulaadne linnuränne, mida huvilised saavad siin vahetult kogeda www.linnuriik.ee

1. Loodusturismi klienditeekondade arendus
Koostöös RMKga ja teenusepakujatega infoviitade arendus loodusturismi toetamiseks; Klienditeekondade arendus loodusturismi sihtgruppidele. "Vee jälgedes" HRLDMO* klienditeekond.
2. Infokanalite arendus loodusturismi elavdamiseks
Temaatiliste veebide arendus: www.linnuriik.ee; Koostöö ettevõtjatega ja partneritega uute temaatiliste loodusturismitoodete tekkimiseks.
3. Turundustegevused loodusturismi võimaluste tutvustamiseks piirkonnas
Loodud veebide sisu jälgimine ja ajakohastamine; Loodusturismi info esitlemine külastavatel messidel.

5

Rohked võimlused meeskonna ja kliendiürituste elluviimiseks

Läänemaa on ärireisideks ja meeskonnaüritusteks ideaalne koht, sest siinne loodus, kultuuripärand, kvaliteetsed majutus- ja söögikohad aitavad luua inspireeriva keskkonna, kus töised arutelud saavad kombineeritud lõõgastuse ja elamustega. www.wland.ee

Koostöö äriturismist huvituvate ettevõtjatega ja Eesti Konverentsibürooga;

Haapsalu ja Läänemaa nähtavuse suurendamine seminari-ja konverentsisihtkohana. Äriklientidele ja sündmuste/koolituste korraldajatele suunatud keskkonna wland.ee atraktiivsuse arendamine koostöös partneritega ja lehe tõlkimine inglise keelde.

Kestliku turismi fookus

Soovime, et Läänemaa on 2030. aastaks konkurentsivõimeline roheline turismisihtkoht, mis pakub aastaringselt autentseid elamusi.

1. Green Destination taotluse koostamine ja esitamine:
Green Destination platvormi haldus sh GD tegevuskava täitmine.
2. Kestliku turismi standardi põhimõtete rakendus piirkonnas (Green Destination vms):
Kestliku turismi infomaterjalide välja töötamine; Ürituste korraldamise juhise rakendamine.
3. Turismiettevõtete ja kogukonna kaasamine kestliku turismi arengusse:
Kestliku ja keskkonnast hooliva suhtumise edendamine turismisektoris sh sobiva standardi ja sertifikaatide (Green Key vms) kasutuse aktiveerimine. Valdkonna teadlikkuse tõstmine.
4. Sesoonsuse mõju vähendamise arendustegevused:
Läänemaa külastajateekonna ja ligipääsetavuse arendamine.

Turismisektori võimestamine

Läänemaa turismi edu põhineb koostööl – kogukonnast ja ettevõtjatest kuni omavalitsusteni. Meie ühine tark tegutsemine toob meie külalised ikka ja jälle tagasi.

1. **Turismitoodete ja -kogemuste arendamine ja selle laiem baas:**
Initsiatiivid kogukonna ja organiseerijate kaasamiseks; Külustusinfo jagajate võrgustiku hoidmine ja arendamine.
2. **Teeninduskultuuri- ja kvaliteedi kasvatamine:**
Turismiettevõtjate rahuloluküsitlus ja parendustegevused; Silmapaistvate turismiettevõtjate tunnustamine;
Teeninduskvaliteedi parandamisega seotud koolituste korraldamine koostöös HRLDMOga*.
Külastajate rahulolu hindamise initsiatiivid sh HRLDMO Review Pro kui tööriista jälgimine ja kommunikeerimine.
3. **Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste planeerimine ja läbiviimine koostöös partneritega:**
Kommunikatsioonieesmärkidest lähtuva loogilise sõnumi ja kanalivalikuga tegevuste läbiviimine; Kodulehtede haldamine, arendamine ja turundamine; Turismiobjektide andmehaldus: puhkaeestis.ee; midateha.visithaapsalu.com; Messidel workshoppidel osalemine; FAM ja pressireiside vastuvõtt ja korraldus koostöös Visit Estoniaga.
4. **Turismiinfrastruktuuri ja ligipääsetavuse arengutele süsteemse sisendi andmine:**
Koostöö turismiorganisatsioonide ja -edendajatega ning KOV-idega sihtkoha turismivõimekuse parandamiseks.
5. **Sündmuste läbiviimise kvaliteedi arendamine:**
Juhendi loomine koostöös asjaosalistega sündmuste läbiviimise põhimõtete laiemaks kokkuleppeks.
6. **Koostöö arendamine sektori osapoolte vahel:**
Koostöö piirkonna DMO-ga ja kogu Eesti teiste DMOdega; Infovahetus ja suhtlus sektoriüleselt; Ümarlauad piirkonna turismiettevõtjatega; Giididele infopäevade korraldus; Visit Estoniaga koostöös ettevõtjatele välisküllastajate soovide ja ootuste koolitused ja infovahetus (Visit Estonia kvaliteedistandardid); Õppereiside korraldus ja osavõtt.